

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของสภาพ
 - 1.2 ความหมายของปัญหา
2. การบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายของการบริหาร
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหาร
 - 2.3 ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา
3. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 3.1 หลักการของหลักสูตร
 - 3.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
 - 3.3 โครงสร้างของหลักสูตร
4. แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา
 - 4.1 โครงสร้างการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา
 - 4.2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา
 - 4.3 การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา
5. การบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาโดยใช้วงจรเดมมิ่ง
 - 5.1 การวางแผน
 - 5.2 การดำเนินงาน
 - 5.3 การตรวจสอบ
 - 5.4 การปรับปรุงและพัฒนา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

1. ความหมายของสภาพ นักวิชาการให้ความหมายของคำว่า “สภาพ” ไว้ดังนี้

คมกฤช คัมภีรานนท์ (2546, หน้า 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาวะที่เป็นจริง เกี่ยวกับการดำเนินการบริหาร

ทวน เทียงเจริญ (2546, หน้า 9) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ระดับการปฏิบัติงาน ที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริหาร

บุญเลิศ รอดเชื้อ (2547, หน้า7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาพที่พบหรือ ที่เป็นอยู่ในการดำเนินการบริหารงาน

ศูนย์สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน (2552, กุมภาพันธ์ 15) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ความเป็นเองตามธรรมดาหรือตามธรรมชาติ เช่น สภาพความเป็นอยู่ สภาพดินฟ้า อากาศ, ลักษณะในตัวเอง, ภาวะ, ธรรมชาติ

จำนงค์ ทองประเสริฐ (2552, กุมภาพันธ์ 15) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ความเป็นอยู่ตามธรรมชาติ คำทั้งสามนี้ดูเหมือนจะใช้สับสนกันอยู่ เช่นว่า สภาพของโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจ สภาพสงคราม เหล่านี้ เป็นความเป็นอยู่ที่มนุษย์บันดาลให้เป็นทั้งสิ้น ไม่ใช่เป็นโดยธรรมชาติ น่าจะเป็นภาวะ, สภาพของป่า ของต้นไม้ ของมนุษย์ ในส่วนหัวเราะเป็น คิดเป็น เหล่านี้จึงควรใช้ สภาพหรือสภาวะ

แม็คเนย์ล (Mcneil, 1977, p.74) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่สอดคล้องกัน ระหว่างพฤติกรรมหรือเจตคติของผู้เรียนในสภาพที่ยอมรับกับสภาพ ที่ได้จากการสังเกต

คาฟแมน (Kaufman, 1981, p.343) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สิ่งที่เป็นอยู่หรือ กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่สามารถวัดได้ในแต่ละจุดประสงค์ หรือ เป้าหมาย

สตีเยร์ส , และ พอร์เตอร์ (Steers, & Porter, 1991, p.245) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากความสมดุลภายใน ที่ทำให้แต่ละบุคคล ต้องการดำเนินการในลักษณะต่างๆ เพื่อให้สภาพมีความสมดุลตามปกติ

ฮอดกิ้นสัน (Hodgkinson, 1991, p.94) กล่าวว่า สภาพ คือ สิ่งที่เป็นอยู่ ดำรงอยู่ หรือคงอยู่ในปัจจุบัน ที่มีความสอดคล้องกันและมีความสมดุล

สรุปได้ว่า สภาพ หมายถึง สภาวะที่เป็นอยู่จริง หรือสภาพที่เป็นจริงของการ ดำเนินงานนั้นๆ เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ และเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนา

2. ความหมายของปัญหา

นักวิชาการให้ความหมายของคำว่า "ปัญหา" ไว้ดังนี้

สอ เสถบุตร (2544, หน้า 1133) กล่าวว่า พลีอบเบิม (problem) หมายถึง 1) ปัญหา เช่น ปัญหาเรื่องคนไม่มีงานทำนั้นแก้ไขไม่ได้ (The problem of unemployment is insoluble) 2) โจทย์ เช่น ครูให้ทำบทสร้าง (ในเรขาคณิต) หนึ่งบท (The teacher set us one problem and one theorem) 3) เป็นปัญหา, ยากที่จะฝึกหัด, แนะนำ เช่น เขาเป็นเด็กมีปัญหา (He is a problem child)

จงจิต จันทบ (2545, หน้า 6) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์ที่เป็นอุปสรรค หรือสภาพที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จะต้องมีการแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น

อัยนา เพ็ชรทองคำ (2545, หน้า 61) ได้ให้คำจำกัดความของปัญหา หมายถึง สภาพความแตกต่างทางความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีทั้งข้อดี และข้อเสีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, หน้า 175-176) ได้ให้คำจำกัดความ ของคำว่า ปัญหา หมายถึง สภาพดับข้องใจในสถานการณ์ที่ บุคคลจะต้องตัดสินใจเลือกเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ในเงื่อนไขที่ปรารถนา หรือไม่ปรารถนาในเวลาเดียวกัน

สุรพล พุฒคำ (2546, หน้า 8) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง ความสลับซับซ้อนของสภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจจะสอดคล้องกับสถานการณ์เพียงบางสถานการณ์หรือหลายสถานการณ์ในเวลาเดียวกันก็ได้

คมกฤษ คัมภีรานนท์ (2546, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร

ทวน เทียงเจริญ (2546, หน้า 9) ได้กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

บุญเลิศ รอดเชื้อ (2547, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง สภาพที่พบหรือที่เป็นอยู่อันเป็นอุปสรรคต่อการบริหาร

ฮูเบอร์ (Huber, 1980, p.112) ให้ความหมายว่า ปัญหา คือ ความแตกต่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นจริง และสภาพการณ์ที่พึงประสงค์

ฮอย, และมิสเกล (Hoy, & Miskel, 2001, p.336) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง ความไม่พึงพอใจ ที่มีความจำเป็นต้องเอาใจใส่ดูแล และยังเป็นความแตกต่างของวิธีการแก้ปัญหา และการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ปัญหาอาจจะนำไปสู่หรืออาจไม่นำไปสู่การแก้ปัญหา และปัญหาอาจได้รับการแก้ไขหรือไม่ได้รับการแก้ไข เมื่อวิธีการแก้ปัญหานั้นถูกนำไปใช้

สรุปได้ว่า ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่บุคคลมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน มีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการดำเนินงาน แต่ต้องตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานนั้นๆ

การบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร นักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหาร” ไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2542, หน้า3) ได้กล่าวถึง การบริหารว่า เป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การนำ (leading) และการควบคุม (controlling)

สมยศ นาวิการ (2544, หน้า 18) กล่าวถึง การบริหาร ว่าคือการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุมกำลัง ความพยายามของสมาชิกขององค์การ และทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

วิเชียร มิ่งแก้ว (2546, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาตามความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, หน้า 64) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า เป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วย ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้การบริหารอื่นๆ บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุรศักดิ์ ม่วงสว่าง (2547, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การใช้กระบวนการดำเนินงานให้สำเร็จ ยึดนโยบายหรือเป้าหมายขององค์กรเป็นหลักโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

คูนท์, และ โอ ดอนเนลล์ (Koontz, & O'Donnell, 1972, p.28) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และทรัพยากรอื่นเป็นเครื่องช่วย

คิมบรอด, และ นันเนอรี (Kimbrough, & Nunnery, 1976, p.146) ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกระบวนการวางแผน การจัดการ การอำนวยความสะดวก และการควบคุมอย่างมีวิธีการ โดยมีปัจจัยต่างๆ เป็นเครื่องช่วยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนในทุกๆด้าน

แคนโดลิ, และคนอื่นๆ (Candoli, et al.,1992, p.7) กล่าวว่า การบริหารเป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียม หรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับทั้งให้บริการด้านต่างๆ แก่ระบบสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้กระบวนการต่างๆ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเพื่อให้งานสำเร็จ บรรลุตามจุดมุ่งหมายขององค์การ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

2. ความสำคัญของการบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 24) สรุปความสำคัญของการบริหารไว้ว่า นอกจากการบริหารสถานศึกษาจะมีความสำคัญแล้วยังมีความจำเป็นดังนี้

1. เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อสถานศึกษา อันจะช่วยให้สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและความสะดวกในการดำเนินงาน
2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนคือ บุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำเนินงานของสถานศึกษาได้
3. เพื่อให้สถานศึกษาได้รับความสนับสนุน และช่วยเหลือจากผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน ทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา
4. เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือชุมชนทางด้านวิชาการและอื่นๆ อันจะเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง
5. เพื่อสนับสนุนในการดำเนินงานหลักของสถานศึกษา คือ งานวิชาการบรรลุเป้าหมายได้สะดวก
6. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน อันจะทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
7. เพื่อป้องกันหรือแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ อาจจะเกิดขึ้นโดยเป็นผลกระทบจากผู้ปกครองนักเรียนหรือจากชุมชน

รุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 244) กล่าวว่า การศึกษาในระบบโรงเรียนนั้นหน่วยงานที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ โรงเรียน หรือสถานศึกษา เพราะกิจกรรมการศึกษาที่แท้จริง หรือการเรียนการสอนนั้นเกิดขึ้นที่โรงเรียน การศึกษาในอดีตได้เน้นปรับปรุงคุณภาพการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้นจุดที่ต้องพัฒนาคือโรงเรียนหรือสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, หน้า 8) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ ทุกประการ เพราะว่าการทำงานต่างๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคน มีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 9) กล่าวว่า ชุมชนมีความสำคัญ จึงได้กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษากับชุมชนไว้ในแผนยุทธศาสตร์ 10 ประการ ข้อ 6) เรื่องการมีส่วนร่วม ว่าโรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น และข้อ 7) เรื่องการระดมทรัพยากรการศึกษาว่าโรงเรียนควรประสานความร่วมมือและขอความช่วยเหลือจากบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมาใช้ในการจัดและพัฒนากการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) กลยุทธ์แผนงานที่ 3 ได้ปรับระบบบริหารการศึกษาและการกระจายอำนาจการบริหารไปยังสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในรูปคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเครือข่ายผู้ปกครองและรูปแบบอื่นๆ

ธีระ รุญเจริญ (2545, หน้า 11-12) กล่าวว่าในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัย ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติ คือสถานศึกษาซึ่งหมายถึงการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ทำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, หน้า 75) ได้กล่าวว่าภารกิจที่กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ มีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูลวางแผนและดำเนินการตามแผน ศึกษากฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เนื่องจากสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มีสถานภาพที่เป็นทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล

จากความสำคัญดังกล่าวพอสรุปได้ว่า สถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา ให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชน อย่างเป็นระบบตามแผนการจัดการศึกษาของชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติกำหนดไว้

3. ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา

มีนักการศึกษาได้ให้ทรรศนะและกำหนดขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร 4 งาน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) งบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) งานบริหารทั่วไป

มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก (New York University ,n.d.,unpaged) ได้สรุปขอบข่ายงานบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องกระทำมี 5 ประการ คือ

- 1) การทำงานประสานกับประชาชนทั้งในชุมชน ในสภาการศึกษาประจำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ต่างๆ ในส่วนของการศึกษาของจังหวัดและกับนักเรียน
- 2) การบริหารงานธุรการต่างๆ ในสำนักงานศึกษาธิการและในสถานศึกษา
- 3) การบริหารและพัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณสถานศึกษาตลอดจนการซ่อมแซมจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์สำหรับอาคารสถานที่และบริเวณเหล่านั้น
- 4) การบริหารงานด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน และโครงการทางวิชาการอย่างอื่นของโรงเรียน
- 5) การให้บริการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษโดยทั่วไปและช่วยเหลือพัฒนาวิชาการศึกษา ตลอดจนอาชีพนักบริหารให้ก้าวหน้าเป็นที่ยอมรับนับถือ

แรมเซเยอร์, และคนอื่นๆ (Ramseyer, et al., n.d.,unpeged) ได้สรุปงานการบริหารสถานศึกษามี 8 ประเภท ดังนี้

- 1) งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน
- 2) งานการปกครองนักเรียน
- 3) งานการเป็นผู้นำชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
- 4) งานบริหารบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของฝ่ายการศึกษาทั้งที่เป็นครูและมีใช้ครู
- 5) งานบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน
- 6) งานจัดการเกี่ยวกับยานพาหนะที่นักเรียนใช้มาโรงเรียน
- 7) งานจัดระบบบริหารสถานศึกษาให้ถูกต้องตามหลักการบริหารที่ดีและมี

ประสิทธิภาพ

- 8) งานบริหารธุรการ การเงินและบริการต่างๆ ของสถานศึกษา

ฟิส (Fisk, n.d., unpaged) ได้สรุปภารกิจของผู้บริหารการศึกษาที่ต้องปฏิบัติ 4 ประการ ดังนี้

- 1) การบริหารงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (responsibilities relating to the community)

2) การบริหารงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการขยายหรือปรับปรุงโอกาสทางการศึกษาหรืองานด้านวิชาการ (improvidng of educational opportunity)

3) การบริหารงานบุคคลทุกประเภท นับตั้งแต่การแสวงหา การบรรจุแต่งตั้ง การพัฒนาและปรับปรุงครู เจ้าหน้าที่และนักเรียน ตลอดจนการให้พ้นจากงานและบริหารต่างๆ (obtaining, developing and Improving personnel)

4) การบริหารงานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ บริเวณและบริการต่างๆ (providing and maintaining funds and facilities)

คิมเบอร์ก, และ นันเนรี (Kimbrough, & Nunnery, 1988, pp. 44-80) กำหนดขอบข่ายงานบริหารสถานศึกษาไว้ 6 งาน คือ 1) งานด้านจัดโครงสร้างองค์กร 2) งานด้านบริหารหลักสูตรและการสอน 3) งานด้านการเงินทางการศึกษา 4) งานด้านธุรการและการสนับสนุน 5) งานด้านบริหารงานบุคคล 6) งานด้านกิจการนักเรียน 7) งานด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 8) งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและ 9) งานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

จากขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปภาพรวมได้ว่ามีความสอดคล้องกับขอบข่ายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ประกอบด้วยงาน 4 งาน คือ 1) ด้านวิชาการ 2) งบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) งานบริหารทั่วไป ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ดีนั้น ย่อมต้องอาศัยงานทั้ง 4 งาน ซึ่งงานวิชาการมีความสำคัญมากที่สุด

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1. หลักการของหลักสูตร

กรมวิชาการ (2545, หน้า 1-6)

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามนโยบายแนวการจัดการศึกษาของประเทศ จึงได้กำหนดหลักการของการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่ไปกับความสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงประชา ที่ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนด จุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิตและบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าบริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดีที่ยึดมั่นในชีวิต และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทراثวิทยาการธรรมชาติและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งดีงามให้แก่สังคม

3. โครงสร้างของหลักสูตร

เพื่อให้มีการจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น มีการกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามลำดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)
2. สาระการเรียนรู้ การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะและค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของ

ผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิตคุณภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนที่ดีต้องทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงานโดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และ ผู้นำเพื่อประโยชน์เป็นต้น

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

1. โครงสร้างการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2547, หน้า 1-2) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือ จะต้องมีการดำเนินการตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษ พ.ศ.2509 ดังนี้

1. หน่วยลูกเสือ การจัดหน่วยลูกเสือโดยปกติจัดเป็นลำดับดังนี้

1.1 กลุ่มลูกเสือ ประกอบด้วย กองลูกเสือประเภทละหนึ่งกองเป็นอย่างน้อยหรือกองลูกเสือประเภทเดียวกันตั้งแต่ 4 กองขึ้นไป หรือกองลูกเสือ 2-3 ประเภท ประเภทละ 2 กองกลุ่มลูกเสือที่ประกอบด้วยกองลูกเสือครบทั้ง 4 ประเภท คือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และลูกเสือวิสามัญ เรียกว่า "กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์" ส่วนกลุ่มลูกเสือที่ประกอบด้วยกองลูกเสือประเภทเดียวหรือสอง สามประเภท เรียกว่า "กลุ่มลูกเสือที่ไม่สมบูรณ์" การตั้งชื่อกลุ่มลูกเสือให้ใช้สถานที่ที่กลุ่มลูกเสือตั้งอยู่เป็นชื่อของกลุ่ม ถ้ามีหลายกลุ่มให้เรียกกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 3 ของโรงเรียนนั้นๆ ตามลำดับ

1.2 กองลูกเสือ ประกอบด้วยหมู่ลูกเสืออย่างน้อย 2 หมู่ และไม่เกิน 6 หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ 6-8 คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือ และรองนายหมู่ลูกเสือ การเรียกชื่อกองลูกเสือในกรณีที่มีจำนวนกองลูกเสือยังไม่ถึงเกณฑ์ที่จะตั้งกลุ่มได้ ให้เรียกชื่อกองลูกเสือตามประเภทและหมายเลขประจำกอง เช่น กองลูกเสือสามัญที่ 1 โรงเรียนอนุบาลท่าหลวง

- 1) กองลูกเสือสำรอง 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8-36 คน
- 2) กองลูกเสือสามัญ 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 12-48 คน

3) กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 1 กอง มีจำนวนลูกเสือ 8-48 คน

4) กองลูกเสือวิสามัญ 1 กอง มีจำนวนลูกเสืออย่างน้อย 6-10 คน
และไม่เกิน 40 คน

1.3 หมู่ลูกเสือ จำนวนลูกเสือในหมู่ลูกเสือกำหนดไว้คือ หมู่ลูกเสือ มีจำนวนลูกเสือในหมู่ 6-8 คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือ และรองนายหมู่ลูกเสือ การเรียกชื่อหมู่ของลูกเสือลูกเสือสำรองเรียกตามสีของหมู่ ลูกเสือสามัญเรียกตามชื่อสัตว์ที่กำหนดไว้ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เรียกตามชื่อพระนามของพระมหากษัตริย์ หรือบุคคลสำคัญที่บัญญัติไว้ในหนังสือกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ลูกเสือวิสามัญเรียกชื่อตามเลขประจำหมู่เรียงตั้งแต่หมู่ 1,2,3

การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี ซึ่งในระยะแรกหากจัดตั้งกลุ่มลูกเสือไม่ได้ ให้จัดตั้งเป็นกองลูกเสือ

2. จัดตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

3. จัดทำสถิติทะเบียนต่างๆเกี่ยวกับลูกเสือ

4. จัดควบคุมดูแลทรัพย์สิน ทะเบียนการเงินและพัสดุของลูกเสือให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน

5. จัดส่งรายงานประจำปีและรายงานอื่นๆ ตามที่คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนดขึ้น

6. จัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ อบรมนายหมู่ลูกเสือ

7. ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรลูกเสือ

ตำรา ประเสริฐกุล (2540, หน้า 22) สรุปเกี่ยวกับโครงสร้างของงานบริหารการจัดการกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาว่ามีขอบเขตในงานดังต่อไปนี้

1. ด้านการปกครอง เป็นการสร้างนิสัยให้เกิดขึ้นในตัวคือนักเรียนเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน ประพฤติและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ เช่น แต่งกายเรียบร้อยถูกระเบียบเคารพในกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ

2. ด้านบริการและสวัสดิการ เป็นการอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือให้นักเรียนได้ใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ เช่น การบริหารสุขภาพอนามัย อาหารกลางวัน บริการแนะแนว ทุนการศึกษา สโมสรนักเรียน

3. ด้านกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จะพัฒนานักเรียนในทุกๆ ด้าน เช่น กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านศาสนา วัฒนธรรม กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์

กรมวิชาการ (2546, หน้า 65) บอกถึงโครงสร้างของการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา ไว้ว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ด้านวิชาการ วิชาชีพ และเทคโนโลยี
2. เห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริต
3. รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข
4. ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง
5. พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม
6. มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรม และจริยธรรม

สุรพล ทำนุพันธ์ (2549, หน้า 20-21) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น สถานศึกษาสามารถจัดแยกหรือบูรณาการจัดได้หลากหลายรูปแบบ และวิธีการโดยมีขอบข่ายดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในรูปแบบของการปฏิบัติตามโครงการ/โครงการในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐาน
2. เป็นกิจกรรมที่สนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลในลักษณะชมรม ชุมนุม กลุ่มสนใจ เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ ให้สามารถจัดการกับชีวิตและสังคมได้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่านิยมในความดีงาม มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ เอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

สรุปได้ว่าโครงสร้างการบริหารกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารี ในสถานศึกษาหมายถึง การใช้กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา โดยการจัดปัจจัยทรัพยากรต่างๆ รวมถึงบุคคล ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามข้อบังคับที่ คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้ ได้แก่การจัดโครงสร้างของกลุ่ม กองและหมู่ลูกเสือ การจัดตั้ง กลุ่ม และกองลูกเสือ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชา พิเศษ

2. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2546, หน้า 65) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝัง ระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่างๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ ให้แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ใน สถานศึกษา เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ระดับ ระดับละ 3 ช่วงชั้น ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างของหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

ประเภทลูกเสือ	ชั้นเรียน	กิจกรรม	วิชาพิเศษ
ลูกเสือสำรอง	ป.1	เตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1	มี 18 วิชา
	ป.2	ดาวดวงที่ 2	ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ
	ป.3	ดาวดวงที่ 3	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ลูกเสือสามัญ	ป.4	ลูกเสือตรี	มี 45 วิชา
	ป.5	ลูกเสือโท	ใช้วิธีบูรณาการเข้ากับ
	ป.6	ลูกเสือเอก	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	ม.1	ลูกเสือโลก	มี 76 วิชา
	ม.2	ลูกเสือชั้นพิเศษ	เรียนนอกเวลาหรือ
	ม.3	ลูกเสือหลวง	เรียนในเวลาในภาค เรียนที่ 2
ลูกเสือวิสามัญ	ม.4	เตรียมลูกเสือวิสามัญ	มี 11 วิชา
	ม.5	สำรวจตนเอง/เข้าพิธีประจำกอง	ใช้เวลาเรียนในเวลา
	ม.6	วิชาพิเศษ	ตามแต่สถานศึกษาเป็น ผู้จัดสัปดาห์ละ 2 คาบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 74) ได้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในสถานศึกษาไว้ว่า ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. พิธีเปิด (เชิญธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
2. เกม หรือเพลง ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรม อาจใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง
3. การปฏิบัติกิจกรรมเน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่
4. การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน

5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ เชิญธงลง เลิก)

วัตถุประสงค์ในการฝึกกองบรมลูกเสือได้ยึดหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. เครื่องแบบลูกเสือ
2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
3. การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ตามคติพจน์ของลูกเสือ
4. วิธีการฝึกอบรม 5 ชั้น ได้แก่ การเตรียม การสาธิต การอธิบาย การลอกแบบ

การซักถาม

5. ระบบหมู่
6. ระบบเครื่องหมาย
7. กิจกรรมกลางแจ้ง
8. เกม
9. การร้องเพลงและการชุมนุมรอบกองไฟ
10. การเดินทางไกล เข้าค่ายพักแรม

3. การวัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

การวัดผล และประเมินผลกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี มี 2 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมบังคับ เป็นการวัดผล และประเมินผล เพื่อให้ลูกเสือ และเนตรนารีผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีการวัดผลตลอดภาคเรียน โดยการ

1.1 สังเกต

1.1.1 ความสนใจ

1.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ซักถาม

1.3 ทำการทดสอบ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

2. วิชาพิเศษ เป็นการวัดและประเมินผล ในแต่ละวิชา โดยการทดสอบทั้งภาค ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์การประเมินผล ดังนี้

2.1 ผ่าน (ผ.)

2.2 ไม่ผ่าน (มผ.)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษามุ่งเพื่อให้เกิดการ พัฒนากิจกรรมเป็นการฝึกลูกเสือ ตามหลักสูตรที่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงาน คณะกรรมการบริหารงานลูกเสือแห่งชาติต้องมีการวัดและประเมินผล โดยการทดสอบทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด เพื่อให้ลูกเสือ และเนตรนารี ผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา

วีระพงษ์ ธรรมวงศา (2541, หน้า 22-27) ได้กล่าวถึงปัญหาในการบริหารการจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ไว้ 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ และหลักสูตรว่า ด้วยการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ผู้บริหารควรศึกษาระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้ เข้าใจแล้วจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางนั้น สำหรับกฎเกณฑ์กติกาที่คณะกรรมการ กำหนดขึ้น ควรอยู่ในกรอบหรือนโยบายตามแนวทางที่หน่วยเหนือกำหนดไม่ว่าระเบียบ เกี่ยวกับการปกครอง หลักสูตรการเรียนการสอน การแต่งเครื่องแบบลูกเสือระเบียบเกี่ยวกับ การเงินของกิจกรรม เครื่องหมายชั้น ตรา ยศ แบบฟอร์ม เอกสาร ที่ใช้ดำเนินกิจกรรม

ด้านที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบุคลากรรับผิดชอบ การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในการจัดบุคลากรเพื่อการจัดกิจกรรมลูกเสือนั้นจำเป็นต้องสรรหาคณะบุคคลที่เหมาะสม สอดคล้อง กับหลักการ การจัดกิจกรรมลูกเสือแต่ละระดับ เช่น ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรลูกเสือแต่ละ ประเภท และคุณสมบัติที่สำคัญ ได้แก่ ความรัก ความสนใจ และมีความศรัทธา ต่อกิจการ ลูกเสือเป็นอย่างดี มีความเสียสละสามารถที่จะร่วมกิจกรรมกับเด็กได้ และต้องผ่านการฝึกอบรม เพื่อรับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ ชั้นความรู้ทั่วไป ชั้นความรู้เบื้องต้น ชั้นฝึกหัดงาน ชั้นความรู้ชั้นสูง ชั้นปฏิบัติการและประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องอย่างยั้งที่ จะจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานของกองลูกเสือโรงเรียน โดย จะต้องหาทางส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ให้ก้าวหน้าตลอดเวลา ปัญหาอุปสรรคที่พบก็จะหมดไป

ด้านที่ 3 การจัดสรรงบประมาณ เงินที่นำมาใช้จ่ายในกิจกรรมลูกเสือ และ เนตรนารี ซึ่งการใช้จ่ายของแต่ละระดับจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมลูกเสือ ฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จัดพิมพ์ตำราเอกสารเกี่ยวกับลูกเสือและอื่นๆ และอำนาจการ สั่งจ่ายจะมีอำนาจตั้งสำรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนขึ้นไป ตามลำดับ เงินใช้จ่ายในกิจกรรม

ลูกเสือนอกจากจะได้รับจากค่าบำรุงลูกเสือแล้ว กลุ่มหรือกองลูกเสือในโรงเรียนจะต้องเสาะแสวงหางบประมาณจากแหล่งอื่นไม่ว่าสโมสร สมาคมองค์กรเอกชน ซึ่งจะต้องวางแผนจัดหาเงินหลายรูปแบบ เพื่อนำมาพัฒนากิจการลูกเสือให้เจริญก้าวหน้า และเมื่อได้มาแล้วก็วางแผนใช้จ่ายให้รอบคอบ ประหยัด ซื่อสัตย์ โดยปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่กระทำไว้ให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 4 การประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีการประเมินผลกิจกรรมลูกเสือเป็นการประเมินรวมทั้งผลการทดสอบ เพื่อเลื่อนชั้นตามหลักสูตร และประเมินผลการจัดกิจกรรมว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมลูกเสือมากน้อยเพียงใด ซึ่งทุกส่วนทุกระดับที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันประเมิน แล้วนำไปสรุปเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ดนัย แซ่ริม (2542, หน้า 6) กล่าวว่า ปัญหาของการบริหารกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารี พบปัญหา 4 ด้าน ดังนี้

1. จากการบริหารงานด้านการกำหนดระเบียบข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ และหลักสูตรว่าด้วยการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี พบปัญหาดังนี้

- 1.1 โรงเรียนไม่ได้นำกฎระเบียบข้อบังคับของลูกเสือไปใช้อย่างจริงจัง
- 1.2 ระเบียบข้อบังคับขาดมาตรการบทกำหนดโทษที่ชัดเจน
- 1.3 ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบข้อบังคับ

2. การจัดบุคลากรรับผิดชอบการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี พบปัญหาดังนี้

- 2.1 ขาดครูอาจารย์ผู้มีความรู้ความชำนาญในกิจกรรมลูกเสือ
- 2.2 ขาดงบประมาณในการส่งครู-อาจารย์เข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชา

ลูกเสือ

2.3 โรงเรียนไม่ได้นำผลการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบเท่าที่ควร

- 2.4 ขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้ไปศึกษาดูงานหรือหาประสบการณ์เพิ่มเติม

3. การจัดสรรงบประมาณ เงินที่นำมาใช้จ่ายในกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี พบปัญหาดังนี้

- 3.1 ขาดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือ
- 3.2 อัตราค่าบำรุงเก็บในอัตราต่ำเกินไป
- 3.3 เก็บค่าบำรุงไม่ค่อยได้เพราะเด็กยากจน

3.4 การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญเพื่อประเมินความสำเร็จของกิจกรรม ซึ่งกองนโยบายและแผนจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) การประเมินผลตนเอง (2) ประเมินผลโดยหน่วยเหนือ

4. การประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ และ เนตรนารี พบปัญหาดังนี้

- 4.1 ขาดการวัดผลที่หลากหลายรูปแบบ
- 4.2 ขาดวัสดุในการจัดทำเครื่องมือวัดผล
- 4.3 ขาดทักษะในการใช้เครื่องมือวัดผล

สรุปได้ว่าปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา หมายถึง สภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่บุคคลมีความคิดเห็น ไม่ตรงกัน มีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการดำเนินงาน ของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ที่มีต่อการปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ ในด้านการกำหนดจัดทำแผน การดำเนินงานตามแนวทางของหลักสูตร และสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจสอบประเมินผล การแก้ไขปรับปรุงปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

1. การบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในสถานศึกษา ตามแนวคิดของ วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle)

นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความหมายของวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle)หรือวงจรคุณภาพ ไว้ดังนี้

นรินทร์ เนาวประทีป (2540, หน้า 3) กล่าวว่าไว้ว่า การควบคุมคุณภาพ หมายถึง กระบวนการที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ได้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ตามที่กำหนดมาตรฐานไว้ รวมทั้งคอยติดตามแก้ไข ไม่ให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมามีข้อบกพร่องและเสียหาย

วรภัทร ภูเจริญ (2541, หน้า 27) กล่าวว่า วงจรควบคุมคุณภาพ หมายถึง ระบบการบริหารงาน ที่มีคุณภาพเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายระบบหนึ่ง ประกอบด้วยขั้นตอน การวางแผน (plan) การปฏิบัติตามแผน (do) การตรวจสอบหรือการประเมินผล (check) การนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (act) การใช้วงจรคุณภาพ ต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจรหมุนเวียนไปไม่มีหยุดหย่อน

วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2541, หน้า 14) กล่าวว่า การควบคุมคุณภาพ คือ เทคนิคในเชิงระดับปฏิบัติการและกิจกรรมเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ที่จัดทำหรือนำมาใช้ เพื่อการบรรลุข้อกำหนดทางด้านคุณภาพ

วิบูลย์ คงมัน (2548, หน้า 14) กล่าวว่า วงจรควบคุมคุณภาพ หมายถึงกระบวนการบริหารงานหรือการจัดระบบการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามเป้าหมายที่กำหนด

จากการศึกษา ความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วงจรเดมมิ่งหรือวงจรคุณภาพ หมายถึง กระบวนการบริหารงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ และคุณภาพของการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุข้อกำหนดตามเป้าหมายด้านคุณภาพ

แนวคิดของวงจรเดมมิ่งและการจัดการคุณภาพ

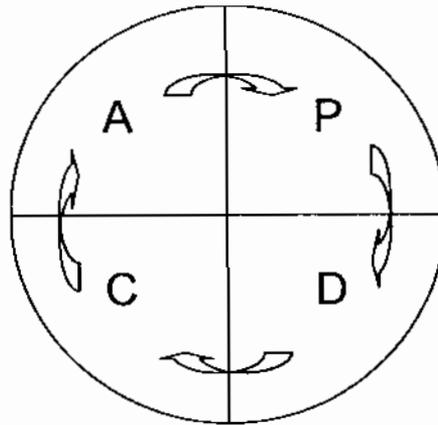
สุมณ ออมวิวัฒน์, และคนอื่นๆ (2544, หน้า 11-12) กล่าวว่าไว้ว่า แนวคิดของวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle : PDCA) นี้ ดร.วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรก ในปี ค.ศ. 1939 และ ดร.เอ็ดวาร์ด เดมมิ่ง เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศไทยเมื่อปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในชื่อ วงจรเดมมิ่งหรือวงจรเดมมิ่ง (Deming cycle) หรือวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle : PDCA) จุดมุ่งหมายของวงจร พีดีซีเอ (PDCA) ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพ ต้องการปรับปรุงการทำงานในแต่ละรอบของ พีดีซีเอ (PDCA) อย่างต่อเนื่อง มีระบบและมีการวางแผนพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ โดยมีหลักการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน จะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้น ลงมือปฏิบัติ ดังนั้น การวางแผน จึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ได้แผนที่สมบูรณ์และดีที่สุด โดยกำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กำหนดวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายให้ชัดเจนถูกต้อง แม่นยำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ขั้นที่ 2 การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย การทำงาน 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนกำหนดการ ในระยะนี้ มีการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการทำ กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ระยะที่ 2 การจัดการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหลายแขนง จากแหล่งต่างๆ มาช่วยและประสานงานให้กับฝ่ายต่างๆ ระยะที่ 3 พัฒนาความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน โดยการทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมด ทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ และสามารถใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกัน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ จะทำให้ทราบสถานการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนไว้ โดยมีกระบวนการดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอนๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ การรายงานและการเสนอผลการประเมินโดยรวม

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา จากผลการตรวจสอบ หากพบว่า เกิดปัญหาอุปสรรคและข้อบกพร่อง ทำให้งานที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน จะต้องวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หรือการปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ตามลักษณะปัญหาที่ค้นพบ โดยอาจใช้มาตรการดังนี้ การทบทวนนโยบาย การปรับปรุงระบบ หรือวิธีการทำงาน การประชุมแก้ไขกระบวนการทำงาน หากประสบผลสำเร็จ ก็จะวางแผนปรับปรุงให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไปเรื่อยๆ วงจรเดมมิ่ง จึงเป็นวงจร ที่จะต้องหมุนให้มีการพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ ไม่หยุดนิ่ง ดังภาพ 2

ภาพ 2 วงจรเดมมิง (Deming Cycle)

เมย์เลอร์ (Maylor, 1999, pp. 6-7) ได้กล่าวถึง การบริหารงาน จะบรรลุผลสำเร็จ ได้นั้น จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังภาพ 3

ภาพ 3 วงจรเดมมิง สำหรับการบริหารงาน

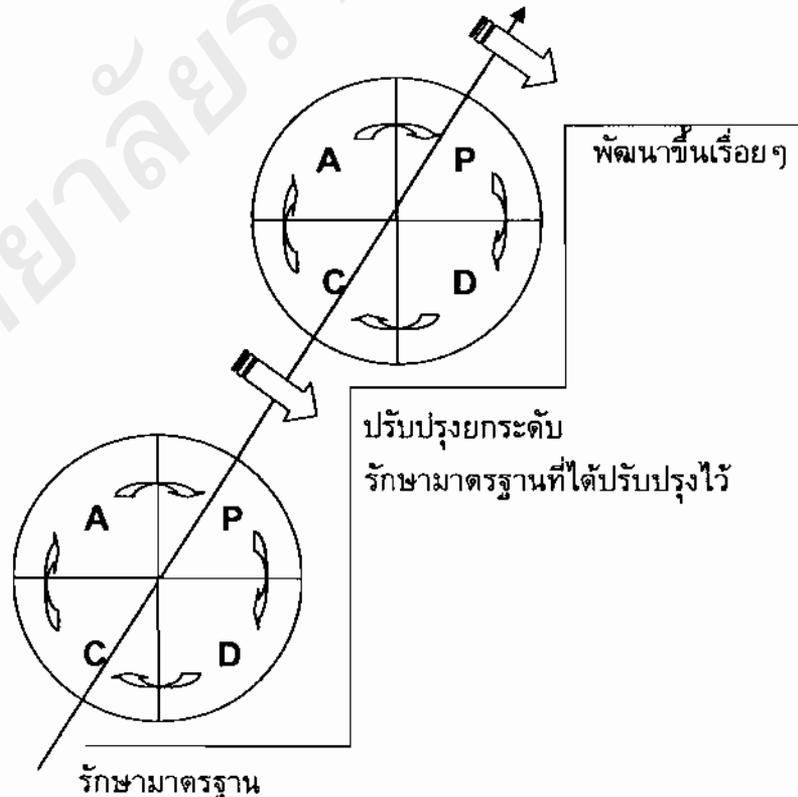
ระยะการวางแผน เป็นระยะที่มีการกำหนดและทบทวนเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ระยะการดำเนินงาน เป็นระยะเวลาที่เริ่มดำเนินการปฏิบัติตามโครงการ

ระยะการตรวจสอบ เป็นระยะที่มีการประเมินผลของการปฏิบัติงาน และผลของการดำเนินงานตามโครงการ

ระยะการปรับปรุงและพัฒนา เป็นระยะที่มีการทบทวนจากรายงาน โดยได้มีการกลับไปพิจารณาถึงความเป็นไปได้ ของโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การเริ่มต้นของงานหรือกิจกรรมต่างๆ เมื่อใช้วงจรเดมมิง (พีดีซีเอ : PDCA) จะช่วยให้กิจกรรมมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจาก การตั้งเป้าหมายด้วยการวางแผน (plan : P) และนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (do : D) หลังจากนั้น ทำการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน (check : C) ว่าผลที่ได้นั้น เป็นไปตามที่คาดหวังไว้มากน้อยเพียงใดและนำผลที่ได้จากการประเมินไปดำเนินการต่อตามความเหมาะสม (act : A) หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่วางแผนไว้ ก็ให้จัดทำมาตรฐานวิธีการดำเนินงานนั้น เพื่อกิจกรรมในลักษณะเดียวกันต่อไป ดังภาพ 4

ภาพ 4 การทำงานของวงจรเดมมิง (PDCA)

จากการศึกษาข้อมูล สรุปได้ว่า วงจรเดมมิง หมายถึง กระบวนการบริหารคุณภาพของงานที่เป็นระบบครบวงจรอย่างต่อเนื่อง ตามแนวคิดของ เอ็ดวาร์ด เดมมิง (Edward Deming) มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2 การดำเนินงานตามแผน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติ ขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา ที่เลือกใช้เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อกำหนดวิธีการบริหารงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพในการทำงานซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (plan : P)

1. ความหมายของการวางแผน มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึง ความหมายของการวางแผน ไว้ดังนี้

นิรมล กิติกุล (2542, หน้า 63) กล่าวว่า การวางแผน เป็นการหาทางเลือกที่ดีที่สุด ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดผล ตามเป้าหมายมากที่สุด หรือเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้า เพื่อเลือกแนวทางสำหรับอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 39-41) กล่าวถึง การวางแผนว่า ช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียด พร้อมในการเริ่มต้นปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 17-28) กล่าวว่า ใน การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ และกำหนดผู้รับผิดชอบ

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543, หน้า 59) กล่าวว่า การวางแผน เป็นกระบวนการของการใช้ความคิดและการตัดสินใจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะทำ แล้วหาขั้นตอนการปฏิบัติ และวิธีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร อันประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไว้หลายๆวิธี แล้วตัดสินใจเลือกขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด

สุมน อมรวิวัฒน์,และคนอื่นๆ (2544, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึง การวางแผนว่า จะช่วยพัฒนาความคิดต่างๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ ดังนั้น การวางแผน จึงต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ได้แผนที่ดีและสมบูรณ์ที่สุด โดยกำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และกำหนดวิธีการ ที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ให้ถูกต้องแม่นยำที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้

คูนท์ซ, และ แดนเนล (Koontz, & O'Donnell, 1972, Unpaged) ได้กล่าวว่า การวางแผน คือ การตัดสินใจล่วงหน้าว่า จะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อใด และใครเป็นผู้ทำ การวางแผน จึงเป็นตัวเชื่อมไปสู่สภาพการณ์ในอนาคตที่พึงปรารถนา

กูลิกค์ (Gulick, 1973, p.13) ได้กล่าวถึง การวางแผน คือ การวางแผนเค้าโครง เกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องทำ และวิธีการที่จะต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

โคเฮน (Cohen, 1977, p.92) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผน เป็นการกำหนดเป้าหมาย วิธีแก้ปัญหาที่จะบรรลุเป้าหมาย โดยมีการประเมินผลการใช้ทรัพยากร และการนำแผนไปปฏิบัติ

เจนนิง (Jenning, 1980, p.33) ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนเป็นการเตรียมการที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

คาสต์, และ โรเซนวิก (Kast, & Rosenzweig, 1985, pp.435-436) กล่าวถึง การวางแผน ว่าคือ กระบวนการพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อตัดสินใจล่วงหน้า ใช้ดุลยพินิจในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการและวิธีปฏิบัติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นั้น

พูทตี (Putti, 1987, p.97) ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผน เป็นการคาดการณ์ถึงหน้าที่การบริหารอย่างต่อเนื่อง รวมถึง กระบวนการรับรู้ การวิเคราะห์ การได้รับความรู้ โดยได้รับจากการสื่อสาร การตัดสินใจและการดำเนินการ

เฮอเบิร์ท, และ เกลเลอร์ท (Herbertn, & Gullett, 1987, p.7) ให้ความหมายว่า การวางแผน เป็นการกำหนดความสำเร็จล่วงหน้า ที่วิเคราะห์ข้อมูล จากการตัดสินใจที่ผ่านมาและประเมินถึงอนาคต

สทริปลิง (Stribling, 1993, p.8) ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอในอนาคต เกี่ยวกับการประเมินข้อเสนออื่นๆ การวางแผน เป็นเรื่องของความคิดที่มีเหตุผล ให้สามารถปรับใช้ได้ในอนาคต และใช้ได้กับเรื่องต่างๆ ที่ผู้วางแผนหรือหน่วยงานกระทำอยู่ ทั้งมีการควบคุมการดำเนินงานนั้นด้วย

ซัง ชิง ยิน (Cheng Cheong Yin, 1996, p.157) ได้กล่าวถึง การวางแผนว่า คือ การเลือกและเชื่อมโยงข้อมูล การตั้งและการใช้สมมติฐานเกี่ยวกับอนาคต เพื่อคาดการณ์และกำหนดกิจกรรม เสนอแนะ ซึ่งเชื่อว่าจะนำไปสู่ผลที่ต้องการ

จากการศึกษา ความหมายดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูล โดยละเอียดรอบคอบ กำหนดขอบเขตของปัญหา เป้าหมาย รวมทั้ง วิธีการที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตาม

2. ความสำคัญด้านการวางแผน

สีดา สอนศรี (2540, หน้า 28) กล่าวถึงองค์ประกอบและความสำคัญของการวางแผนว่าเป็นการเตรียมการเพื่อปฏิบัติการในอนาคต การวางแผนจำเป็นต้องอาศัยการคาดคะเนที่แม่นยำเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากรและข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่างๆ ที่อาจจำแนกเป็นองค์ประกอบได้ 7 ลักษณะ คือ อนาคต การปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบ การตัดสินใจ มาตรฐานหรือเกณฑ์การประหยัด สมรรถภาพการตรงต่อเวลา และประเภทของการวางแผน ดังนี้

1. อนาคตการวางแผนเป็นการมองอนาคต เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินการ หรือจวันการดำเนินการไว้สำหรับอนาคต แต่อนาคตไม่มีใครทราบได้แน่นอนโดยอนาคตที่ไกลออกไปในการคาดคะเนอนาคตจึงต้องอาศัยความรู้ และเทคนิคมากพอสมควร ในการวางแผน เพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้

2. การปฏิบัติ แผนแต่ละแผนจะต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นในแผนจำเป็นต้องระบุวิธีการปฏิบัติไว้ด้วยเสมอ

3. ผู้รับผิดชอบ แผนแต่ละแผนจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งอาจแยกย่อยๆ ได้ 3 ระดับ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลางและผู้ปฏิบัติ ผู้บริหารระดับสูงนั้นโดยทั่วไปรับผิดชอบแผนกลยุทธ์ (strategy plan) ซึ่งต้องการข้อมูลที่สรุปรวมทั้งระบบและมีการตัดสินใจที่ไม่จำเป็นต้องมีโครงการประกอบ (non program decision making) ผู้บริหารระดับกลางจะรับผิดชอบแผนทั่วไป (general planning) ซึ่งต้องการข้อมูลที่ประมวลมาพอสมควร (conclude) และมีการตัดสินใจ ทั้งที่มีและไม่มีโครงการ (program & non decisionmaking) ผู้ปฏิบัตินั้นจะรับผิดชอบแผนปฏิบัติการ (operational planning) ซึ่งต้องการข้อมูลละเอียดและมีการตัดสินใจตามโครงการที่กำหนดไว้ จึงนับได้ว่าแผนนั้นจะต้องมีการแบ่งความรับผิดชอบตามระดับของงานนั่นเอง

4. การตัดสินใจ การวางแผนต้องมีการตัดสินใจเลือกทางเดินสำหรับอนาคตจึงต้องมีการตัดสินใจที่มีโอกาสพลาดน้อยที่สุด สามารถใช้แก้ปัญหาได้ดีที่สุดและเป็นที่ยอมรับ การตัดสินใจนั้น โดยทั่วไปเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจนั้นเสี่ยงภัยน้อย ปฏิบัติได้ง่ายตลอดจนเหมาะสมกับเวลาและทรัพยากรเพื่อให้การตัดสินใจมีคุณภาพ จึงควรมีขั้นตอนดังนี้

- 4.1 วิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริง
- 4.2 หาทางเลือกในการแก้ไข
- 4.3 วิเคราะห์ข้อจำกัด ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม
- 4.4 กำหนดมาตรฐานในการวัดผล
- 4.5 เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
- 4.6 ติดตามผลการตัดสินใจ

5. มาตรฐาน แผนจำเป็นจะต้องระบุเป้าหมายหรือมาตรฐานในการปฏิบัติงานไว้ด้วยเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ว่า เมื่อประเมินผลแล้ว แผนนั้นบรรลุเป้าหมายหรือไม่ มาตรฐานที่กำหนดจะต้องไม่สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป แต่ควรเป็นมาตรฐานที่ทำให้ต้องปฏิบัติงานด้วยความมานะพยายามมากกว่าปกติเล็กน้อย

6. สมรรถภาพและตรงต่อเวลา แผนแต่ละแผนจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดแต่ใช้สมรรถภาพของบุคคลสูงสุดและตรงตามเวลาที่แผนระบุไว้จึงจะถือว่าเป็นแผนที่ดี ศุภศักดิ์ พงษ์อนันต์ , อารยา เจริญกุล, และวีณา โฆษิตสรังคกุล (2541, หน้า 4-7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการดำเนินการวางแผน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย วัตถุประสงค์คือ ความต้องการของแผนงาน ซึ่งเป็นแนวทางกว้างๆ ในเชิงคุณภาพ กำหนดวัตถุประสงค์ต้องชัดเจนและคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้คือ ควรเริ่มจากการระบุปัญหา แล้วแปลงปัญหามาเป็นวัตถุประสงค์ของแผน รู้ถึงสาเหตุต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดปัญหา จากวัตถุประสงค์ต้องสามารถกำหนดได้ว่าจะดำเนินการอะไรเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ต้องสามารถรู้ได้ว่าต้องการผลลัพธ์อะไร ต้องสามารถกำหนดมาตรการเพื่อใช้วัดผลสำเร็จได้ โดยการเขียนวัตถุประสงค์ควรยึดหลัก SMART คือ S = specific ระบุชัดเจน มีขอบเขตที่แน่ชัด M = measurable สามารถวัดและประเมินผลได้ A = attainable สามารถบรรลุได้ R = realistic ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง T = time มีกรอบของเวลากำหนดไว้ เป้าหมาย คือ ความต้องการตามแผนงานซึ่งเป็นแนวทางที่เจาะจง เขียนในเชิงปริมาณและสามารถวัดผลได้ชัดเจน

2. วิธีดำเนินงาน คือ กิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ กิจกรรมทุกกิจกรรมที่ต้องทำควรแยกแยะให้ชัดเจนกำหนดผู้รับผิดชอบ และเวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดของแต่ละกิจกรรม รวมทั้งพิจารณาถึงข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบที่มีในการดำเนินตามแผนด้วย

3. ระยะเวลาในการดำเนินงาน คือ การระบุระยะเวลาเริ่มต้นของแผนงานจนถึงเวลาสิ้นสุด ในกรณีที่แผนงานนั้นมีหลายภารกิจก็สามารถลงรายละเอียดระยะเวลาของแต่ละภารกิจที่ต้องปฏิบัติตามแผน ว่าแต่ละภารกิจนั้นต้องเริ่มต้น และสิ้นสุดเมื่อใด

4. งบประมาณและทรัพยากรที่ต้องใช้ คือ การระบุถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ต้องใช้เพื่อดำเนินการตามแผนให้บรรลุผล โดยรวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับคน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งหมด

5. ผู้รับผิดชอบ คือ บุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อความสำเร็จของแผนงานนั้น

6. การติดตามผล คือ การบริหารและวางแผนติดตามความก้าวหน้าแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือการระบุและชี้ถึงข้อดีต่างๆที่จะได้รับจากการดำเนินการตามแผน ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้รับอาจอยู่ในรูปตัวเงิน หรือไม่อยู่ในรูปตัวเงินก็ได้

สรุป การวางแผนถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งของการบริหารที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ถือได้ว่าเป็นงานตั้งแต่เริ่มแรกและเป็นงานต่อเนื่องโดยตลอดในกระบวนการบริหารและการจัดการของหน่วยงาน หรือของระบบบริหารองค์การทั้งระบบ การวางแผนนั้นมิได้จบลงที่ได้ตัวแผน แต่เป็นที่ครอบคลุมทั้งการจัดทำแผน (plan) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงผลสัมฤทธิ์ ผลของแผนหรือเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง การดำเนินงานและจัดทำแผนใหม่ในโอกาสต่อไป

3. ขอบข่ายด้านการวางแผน

ศุภศักดิ์ พงษ์อนันต์, อารยา เจริญกุล, และวีณา โฆษิตสรังคกุล (2541, หน้า 4-7) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการดำเนิน การวางแผนไว้ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์และเป้าหมาย วัตถุประสงค์ คือ ความต้องการของแผนงาน ซึ่งเป็นแนวทางกว้างๆ ในเชิงคุณภาพ การกำหนดวัตถุประสงค์ ต้องชัดเจนและคำนึงถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ ควรเริ่มจากการระบุปัญหา และแปลงปัญหามาเป็นวัตถุประสงค์ของแผน รู้ถึงสาเหตุต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาจากวัตถุประสงค์ ต้องสามารถกำหนดได้ว่า จะดำเนินการอะไร เพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมาย ต้องสามารถรู้ได้ว่า ต้องการผลลัพธ์อะไร จะต้องสามารถกำหนดมาตรการเพื่อชี้วัดผลสำเร็จได้ ส่วนเป้าหมาย คือ ความต้องการตามแผนงาน ซึ่งเป็นแนวทางที่เจาะจงในเชิงปริมาณและสามารถวัดผลได้ชัดเจน 2) วิธีการดำเนินงาน คือ กิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ กิจกรรมทุกกิจกรรมที่ต้องทำควรแยกแยะให้ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบ เวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุด ของแต่ละกิจกรรม รวมทั้งพิจารณาถึง ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบ ที่มีในการดำเนินงานตามแผนด้วย 3) ระยะเวลาในการดำเนินงาน คือ การระบุระยะเวลาเริ่มต้นของแผนงาน จนถึงเวลาสิ้นสุด ในกรณีที่แผนงานนั้นมีหลายภารกิจ ก็สามารถจะลงรายละเอียดของระยะเวลาในแต่ละภารกิจ ที่ต้องปฏิบัติตามแผนว่า แต่ละภารกิจนั้น ต้องเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด 4) งบประมาณและทรัพยากรที่ต้องใช้ คือ การระบุถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ต้องใช้ เพื่อดำเนินการตามแผนให้บรรลุผล โดยรวมถึงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ คน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทั้งหมด 5) ผู้รับผิดชอบ คือ บุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อความสำเร็จของแผนงานนั้น 6) การติดตามผล คือ การบริหารและการวางแผนติดตามความก้าวหน้าของแผน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน 7) ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ การระบุและชี้ถึงข้อดีต่างๆ ที่จะได้รับจากการดำเนินงานตามแผน ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้รับอาจอยู่ในรูปตัวเงินหรือไม่ก็ได้

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 6-16) กล่าวว่า การวางแผนในการพัฒนา กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 1) กำหนดกรอบนโยบายการ

พัฒนากิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน 2) กำหนดบุคลากรรับผิดชอบในกิจกรรมลูกเสือ 3) มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่บุคลากรในโรงเรียน เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 4) มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 5) โรงเรียนได้ใช้ข้อมูล สารสนเทศในการวางแผนกิจกรรมลูกเสือ 6) จัดลำดับความจำเป็นและขั้นตอน ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 7) มีโครงการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนอย่างหลากหลาย 8) ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า การวางแผนคือ จุดเริ่มต้นที่สำคัญในการส่งเสริมให้กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนและร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรพื้นฐานของโรงเรียน หรือมีการมอบหมายให้คณะกรรมการสำรวจกิจกรรม เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ตามหลักสูตรของโรงเรียน และจัดทำระบบสารสนเทศของกิจกรรมในระดับโรงเรียน โดยมี องค์ประกอบของการวางแผน 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาหลักสูตรและความต้องการของครูและนักเรียน 2) กำหนด ยุทธศาสตร์และเป้าหมาย 3) วางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู 4) กำหนดโครงการ งานกิจกรรม การจัดแหล่งเรียนรู้ 5) จัดทำแผนปฏิบัติการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545ข, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า การวางแผนในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และ เนตรนารี มีหลักการ ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนและวัฒนธรรมที่ดำรง
3. บูรณาการวิชาการกับชีวิต ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์ และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัย อย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษาถือเป็นหน้าที่ และงานประจำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย
8. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีการที่หลากหลาย และต้อง สอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 9 -14) ได้กำหนดขั้นตอนการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ไว้ดังนี้

1. การวางแผน หรือการเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารี ที่สิ่งสำคัญที่โรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมได้แก่

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

1.2 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้

1.3 การจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1) จัดกลุ่มตามระดับชั้น

2) จัดกลุ่มตามกิจกรรม หรือแบ่งกลุ่มย่อยตามความรู้ และ

ความสามารถของผู้เรียน

3) จัดกลุ่มโดยให้มีเด็กทุกระดับชั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

1.4 การจัดเวลา การใช้เวลาในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารี สามารถจัดได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1) จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีโดยใช้เวลาในหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสถานศึกษา

ปัญญา อินทร์ใจเอื้อ (2548, หน้า 21) กล่าวโดยสรุป การวางแผนในการบริหารงานลูกเสือและเนตรนารี ว่าเป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์และตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตาม ตลอดจนใช้ในการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและการปกครองลูกเสือ-เนตรนารี

คาฟแมน (Kaufman, 1981, p.82) กล่าวว่า การวางแผนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี มีขั้นตอนสำคัญดังนี้ 1) กำหนดปัญหา 2) กำหนดแนวทางแก้ปัญหา 3) เลือกแนวทางแก้ปัญหา 4) นำแนวทางแก้ปัญหาที่เลือกไปปฏิบัติ 5) ตรวจสอบประสิทธิภาพของการปฏิบัติ 6) ปรับปรุงแก้ไขผลของการปฏิบัติ

บังฮาร์ท, และ ทรูลล์ (Banghart, & Trull, 1973, p.18) ได้กำหนดขั้นตอนในการวางแผนไว้ ดังนี้ 1) กำหนดปัญหา 2) กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา 3) จัดทำแผนเพื่อแก้ไขปัญหา 4) ประเมินแผนที่จัดทำ 5) สื่อสารแผนให้ผู้รับผิดชอบรู้และเข้าใจ 6) นำแผนไปปฏิบัติ 7) ประเมินผลการปฏิบัติ

สรุปได้ว่าขอบข่ายการวางแผน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดรอบคอบ กำหนดขอบเขตของปัญหา เป้าหมาย รวมทั้ง วิธีการที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตาม ตลอดจนใช้ในการติดตามและควบคุมการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน และการปกครองลูกเสือ อย่างเป็นระบบ เพื่อจะให้กิจกรรมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงมีขอบข่ายการวางแผนดังนี้ 1) สำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล

2) มีการวิเคราะห์หลักสูตร 3) แต่งตั้งคณะกรรมการในการบริหารการจัดกิจกรรม 4) กำหนดกรอบนโยบาย และแนวทางในการจัดกิจกรรม 5) กำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารการจัดกิจกรรม 6) สํารวจผู้บังคับบัญชาและกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ 7) วางแผนแบบมีส่วนร่วม 8) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่บุคลากร 9) จัดลำดับขั้นตอนความสำคัญในการพัฒนาการจัดกิจกรรม 10) จัดลำดับขั้นตอนความสำคัญอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

2. การดำเนินงาน (do : D)

1. ความหมายของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงาน มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

ศุภศักดิ์ พงษ์อนันต์, อารยา เจริญกุล, และวีณา โฆษิตสรังคกุล (2541, หน้า 7) กล่าวว่า การปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติตามแผน เป็นการทำความเข้าใจแผนงานที่กำหนดขึ้น และมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบ นำแผนนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผล ซึ่งการปฏิบัติตามแผนจะสำเร็จได้ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 39-41) กล่าวถึง การดำเนินการหรือการปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำงาน 3 ระยะ คือ 1) การวางแผนกำหนดการ โดยแยกแยะกิจกรรมต่างๆ กำหนดเวลา ที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ 2) การจัดการแบบแมทริกซ์ (matrix management) ซึ่งสามารถดึงผู้เชี่ยวชาญหลายแขนง จากแหล่งต่างๆ มาร่วมงานได้ 3) การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

สุมน อมรวิวัฒน์, และคนอื่นๆ (2544, หน้า 11-24) กล่าวถึง การดำเนินการหรือการปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย การทำงาน 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวางแผนกำหนดการ ในระยะนี้ มีการแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการทำ กำหนดเวลา ที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง และการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องการทำ ระยะที่ 2 การจัดการโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงในสาขาต่างๆ มาช่วยและประสานงานกับฝ่ายต่างๆ และ ระยะที่ 3 การพัฒนาความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน โดยการทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมด ทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ และสามารถใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกัน

จิตการุณ วัชรราชันย์ (2544, หน้า 33) กล่าวว่า การดำเนินงานตามแผน หมายถึง การทำความเข้าใจและมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบ นำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และในแนวของการบริหารคุณภาพ การปฏิบัติตามแผน เป็นการดำเนินการตามแผน และขั้นตอนที่วางไว้

ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ (2545, หน้า 47) กล่าวว่า การดำเนินงานคือ การรับงานจากหน่วยงานไปจัดทำ บางกรณีจะเป็นการสั่งงาน แต่จะออกมาในรูปแบบของการส่งเสริมให้ดำเนินงานด้วยตนเอง ไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีใด ผลก็คือ ต้องประสบความสำเร็จนั่นเอง

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2547, หน้า 56) กล่าวว่า การดำเนินงานหรือการทำตามระบบ คือ การปฏิบัติงานต่างๆ ตามกระบวนการ วิธีการ และบันทึกข้อมูลที่เป็นจำเป็น อันเกิดมาจากการปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ในบันทึกมาตรฐานของทุกคนในองค์กร หรือผู้ที่รับผิดชอบ ในระบบแต่ละระบบอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การวางกำหนดการจัดการจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติตามแผน ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่ามากที่สุดตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

2. ความสำคัญด้านการดำเนินงาน

การดำเนินงาน เป็นหน้าที่หนึ่งที่มีความสำคัญของผู้บริหารในกระบวนการบริหาร โดยเป็นภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตลอดเวลาในการบริหารงาน ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในเรื่องให้คำแนะนำ สั่งสอน ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด บางโม (2542, หน้า 180) กล่าวถึง ความสำคัญของการดำเนินงานต้องใช้การอำนวยความสะดวกเข้าช่วยระหว่างการดำเนินงาน ดังนี้

กิจกรรมทุกอย่างที่มุ่งผลักดันให้พนักงานทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่การสั่งการ การตัดสินใจแก้ปัญหา การชี้แนะผลงาน การจูงใจให้พนักงานทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานและการประสานงาน

สรุปได้ว่า การดำเนินงานคือการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ด้วยกระบวนการมอบหมายสั่งการให้บุคลากรปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามแผนและโครงสร้างที่กำหนดไว้ โดยใช้ความเป็นผู้นำสร้างอิทธิพลโน้มน้าวบุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างได้ผล ฉะนั้นการบริหารกิจกรรมลูกเสือ การอำนวยความสะดวกเป็นการดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ซึ่งจะต้องดำเนินการชี้แจงให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าใจเกี่ยวกับแผนงาน และโครงการจัดกิจกรรมลูกเสือ การดำเนินงานให้หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยงานในการจัดกิจกรรมทั้งปวง การจัดกิจกรรมลูกเสือให้เป็นไปตามหลักสูตร และถูกต้องตามรูปแบบวิธีการฝึกอบรมลูกเสือ

3. ขอบข่ายด้านการดำเนินงาน

หัสตินทร์ ชาวนปรีชา (2542, หน้า 27) กล่าวไว้ว่า การประสานในการดำเนินงานจะสำเร็จได้ด้วยดี ต้องอาศัยปัจจัย 4 ประการ คือ

1. เวื่อนไขทางวัฒนธรรม การที่บุคคลทำงานร่วมกัน ย่อมจะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เช่น การพบปะพูดคุยกัน การเป็นเพื่อนร่วมงาน ลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดการประชุม ปรึกษาหารือกันอยู่ตลอดเวลาเกิดเป็นการประสานงานกันไปในตัวโดยไม่ต้องอาศัยกลไกพิเศษอะไรเข้ามาทำให้เกิดการประสานงาน

2. การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนย่อมจะมีกิจกรรมทางสังคมขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของครอบครัว เรื่องส่วนตัว หรือเรื่องเกี่ยวกับการทำงานในองค์กร กิจกรรมทางสังคมเหล่านี้ย่อมมีความสำคัญต่อการประสานงานเช่นเดียวกัน

3. กิจกรรมทางการจัดการ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินงานเช่น การตัดสินใจการติดต่อสื่อสาร การชี้แนะ ภาวะผู้นำ ฯลฯ กิจกรรมทางการจัดการเหล่านี้เป็นตัวช่วยให้เกิดการประสานงาน ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจของผู้บริหารจำเป็นจะต้องได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมากพอจากหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง การได้ข้อมูลจากหลายๆ หน่วยดังกล่าวทำให้เกิดการรับรู้กันและกัน เกิดการพูดคุยกัน เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ทำให้เกิดเป็นการประสานงานกันขึ้น

4. ลำดับชั้นของการบังคับบัญชา ในองค์กรต้องมีการกำหนดโครงสร้างของการบังคับบัญชา และมีการรายงานผลงานต่างๆ ผ่านสายการบังคับบัญชาอย่างเป็นขั้นตอน มีการประชุมร่วมกันในแต่ละระดับ ทำให้เกิดเป็นการประสานงานขึ้นภายในองค์กร

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 7-16) กล่าวถึง แนวทางการดำเนินงาน ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) จัดการประชุมและอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร ผู้รับผิดชอบกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา 2) เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ 3) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือให้ชุมชนรับรู้ 4) ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ และ 5) ใช้บริการแหล่งเรียนรู้เดิมของชุมชนที่มีอยู่ในกิจกรรมลูกเสือ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง แนวทางในการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดกระบวนการกิจกรรมลูกเสือเกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าต่อผู้เรียนมากที่สุด กิจกรรมลูกเสือ ควรดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้ 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การจัดหาทรัพยากร สารสนเทศและสื่อเทคโนโลยี 3) การจัดเก็บให้เป็นระบบ 4) ผลิตสื่อและคู่มือที่ใช้พัฒนากิจกรรมลูกเสือ 5) การจัดให้บริการ 6) การจัดกิจกรรมแนะนำการจัดกิจกรรมลูกเสือ และรณรงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ 7) นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

ปัญญา อินทร์ใจเอื้อ (2548, หน้า 25) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือ การดำเนินการนั้นให้มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ซึ่งจะต้องดำเนินการชี้แจงให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าใจเกี่ยวกับแผนงาน และโครงการจัดกิจกรรมลูกเสือ การดำเนินงานให้หมู่ลูกเสือเป็นหน่วย

สรุปได้ว่าขอบข่ายการดำเนินงาน หมายถึง การวางกำหนดการ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติตามแผน ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อประโยชน์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าต่อผู้เรียนมากที่สุด ตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มีขอบข่ายดังนี้ 1) การจัดทำโครงการเพื่อบริหารกิจกรรม

2) การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่บุคลากร 3) การประสานการทำงาน 4) แต่งตั้งบุคลากรเตรียมดำเนินการ 5) มีการจัดเตรียมสถานที่และจัดสรรงบประมาณ 6) มีการจัดทำและจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอในการดำเนินการ 7) มีการจัดตั้ง กลุ่ม กอง และ หมู่ลูกเสือ 8) ดำเนินการจัดกิจกรรม 9) มีการส่งเสริมให้กองลูกเสือ-เนตรนารี 10) มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดกิจกรรม

3. การตรวจสอบ (Check : C)

1. ความหมายของการตรวจสอบ

ศุภศักดิ์ พงษ์อนันต์, อารยา เจริญกุล, และวิณา โฆษิตสุรงค์กุล (2541, หน้า 9) กล่าวว่า การตรวจสอบ หมายถึง การตรวจติดตามและการวัดผลความก้าวหน้าของแผนงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยไม่ได้หมายถึงการจับผิด

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 39-41) ได้กล่าวถึง การตรวจสอบว่า ทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางไว้

นิรมล กิติกุล (2542, หน้า 179) ให้ความหมายของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพว่า เป็นกระบวนการตรวจตรา สอดส่อง และการแก้ไขการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยอาศัยการประสานงาน พร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลมาแก้ไขข้อบกพร่อง

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543, หน้า 269) กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และหาแนวทางที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดจากมาตรฐานที่วางไว้ ให้บรรลุเป้าหมาย หรือหมายถึง การดูแลการปฏิบัติงาน ให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ คือ ดูแลการปฏิบัติให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และตรงตามเวลาที่กำหนดไว้

สุวิสวัสดิ์ ราชกุลชัย (2543, หน้า 328) กล่าวถึง การตรวจสอบว่า เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน และการประเมินผลสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไปแล้ว

สุมน อมรวิวัฒน์, และคนอื่นๆ (2544, หน้า 11-12) กล่าวถึง การตรวจสอบว่า ทำให้ทราบถึงสภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผนไว้ โดยมีกระบวนการดังนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอนๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของงาน ที่ได้รับในแต่ละขั้นตอน เปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้ การรายงานและการเสนอผลการประเมินในภาพรวม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 151) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบติดตาม มีการวางระบบประเมินตนเอง แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม กำกับ นิเทศ ประเมินการดำเนินงาน และรายงานต่อที่ประชุม

แฮนสัน (Hanson, 1991, pp.4-9) กล่าวว่า การกำกับงานหรือการตรวจสอบ คือ การจัดหาข้อมูล ข่าวสารและใช้ข้อมูล ข่าวสารนั้น ในการประเมินความก้าวหน้าของผลงาน ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ แก้ไขการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามตาราง หรือรายการที่กำหนดไว้ การกำกับงานหรือการตรวจสอบ การประเมินโครงการนั้น ต้องติดตามตั้งแต่ ตัวปัจจัยนำเข้า เป็นขั้นแรกว่า ถูกใช้ให้ถูกประโยชน์ตามที่วางแผนไว้หรือไม่

สรุปได้ว่า การตรวจสอบ หมายถึง การตรวจสอบ ประเมินผล การบริหาร กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยกำหนด วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล พิจารณากระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน เพื่อ รายงาน และเสนอผลการประเมินในภาพรวม

2. ความสำคัญด้านการตรวจสอบ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 30) กล่าวว่าความสำคัญของการ ตรวจสอบ ไว้ดังนี้ การตรวจสอบหรือการประเมิน เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใดต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการ ประกันคุณภาพอย่างถูกต้องจะตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบประเมินผล ไม่กลัว การประเมินผล โดยเฉพาะการประเมินตนเองซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนาไม่ใช่การ ตัดสินถูก-ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อประเมิน และไม่ใช่เรื่องที่ทำยาก ไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือ แบบประเมินมากมาย แต่เป็นการประเมินในงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นสิ่งที่ มีอยู่แล้วโดยไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ เช่น สถิติที่เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของฝ่ายบริหารผลงาน หรือการบ้าน ตลอดจนการทดสอบย่อยของผู้เรียนในชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ครูมีอยู่แล้ว เพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบมากขึ้นเท่านั้น

สรุปได้ว่า การที่สถานศึกษาดำเนินการกิจกรรมใดๆ ตามแผนปฏิบัติการ นั้น สิ่งที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารคือการตรวจสอบและประเมินผล ซึ่งในระหว่างดำเนินการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะ นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย หรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็ง ประการใด มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด

3. ขอบข่ายด้านการตรวจสอบ

สมคิด บางโม (2542, หน้า 188) กล่าวว่า การตรวจสอบว่าเป็นกระบวนการ หรือวิธีการที่จะทำให้งานที่กำหนดไว้ไปสู่ความสำเร็จ การประเมินค่าของงานที่ปฏิบัติและหา วิธีแก้ไขเพื่อให้ขั้นต่างๆ ของการดำเนินงานได้ไปสู่เป้าหมาย ตามแผนการและมาตรฐานที่ กำหนดไว้

ใจจริง บุญเรืองรอด (2540, หน้า 18 - 19) กล่าวถึงขอบข่ายการตรวจสอบไว้ ดังนี้

1. การตรวจสอบ ควบคุมล่วงหน้าหรือการตรวจสอบควบคุมก่อนปฏิบัติ เป็นความพยายามที่จะหาทางป้องกันการเบี่ยงเบนการดำเนินงานออกไปจากเป้าหมาย โดยศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต แล้ววางแผนและเตรียมการอย่างรอบคอบที่สุด

2. การตรวจสอบควบคุมปัจจุบันหรือการควบคุมระหว่างปฏิบัติงาน นับเป็นการตรวจสอบควบคุมที่สำคัญมากเพราะเป็นการควบคุมให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว

3. การควบคุมหลังการปฏิบัติการเสร็จสิ้นลงแล้ว เป็นการตรวจสอบครั้งสุดท้ายว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ งานบรรลุเป้าหมาย หรือบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดในการควบคุมงานให้เป็นไปตามที่ต้องการนั้น มีสิ่งสำคัญที่จะต้องควบคุม ดังนี้ คือ 1) การควบคุมตรวจสอบพฤติกรรมของบุคลากรให้อยู่ในกรอบงาน อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การควบคุมตรวจสอบปริมาณงานให้ได้ปริมาณตามต้องการ 3) การควบคุมตรวจสอบคุณภาพของงานให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 4) การควบคุมตรวจสอบเวลาในการทำงานในหน่วยงานแต่ละช่วงเป็นไปตามกำหนดจะได้ไม่เกิดการล่าช้า 5) การควบคุมตรวจสอบค่าใช้จ่ายให้อยู่ในกำหนดหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังกล่าวถึง กระบวนการในการควบคุมตรวจสอบว่า มีขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติงาน โดยต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานที่ต้องการโดยทั่วไป เกณฑ์มาตรฐานนี้จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ ผลผลิตทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ กระบวนการทำงาน ทรัพยากร และเวลาที่กำหนด แหล่งสำคัญของเกณฑ์มาตรฐานนี้ก็คือแผนต่างๆ ในการปฏิบัติงานนั่นเอง โดยที่อาจจะมีการอิงเกณฑ์มาตรฐานบางอย่าง เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรม มาตรฐานหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 การประเมิน และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบจากสิ่งที่ปรากฏอยู่จริง ตามแผนงานที่วางไว้ อาจจะโดยการสังเกตโดยตรง การสอบถาม การสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสารรายงานหรือเอกสารอื่นๆ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้จะทำให้ทราบว่าทรัพยากร หรือผลงานของงานด้านใดที่สูงกว่าเกณฑ์ เท่ากับเกณฑ์ หรือต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่นำไปใช้ในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการปรับปรุง เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการควบคุมงานเมื่อทราบข้อมูลจากการเปรียบเทียบกับผลการประเมินกับเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในกรณีที่ผลการเปรียบเทียบพบว่า งานต่ำกว่าเกณฑ์

มาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงแผน หรือองค์ประกอบในการทำงานให้สามารถนำไปสู่เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 8) กล่าวถึง การกำกับ ติดตามและตรวจสอบ กิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) กำหนดเป้าหมายความสำเร็จของ กิจกรรมลูกเสือ 2) แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 3) กำหนดวิธี และขั้นตอน การตรวจสอบ 4) สร้างเครื่องมือวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลในการตรวจสอบ 5) ทบทวนและ ตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อการพัฒนาปรับปรุง 6) จัดทำรายงานผลการประเมิน โครงการการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 7) นำเสนอผลงานของการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ใน สถานศึกษา

ปัญญา อินทร์ใจเอื้อ (2548, หน้า 27) กล่าวว่า การตรวจสอบในการบริหาร กิจกรรมลูกเสือ หมายถึง การติดตามผลการรายงานและการประเมินผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตลอดจนการนิเทศ เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปตามนโยบายและแผนที่วางไว้

สรุปได้ว่าขอบข่ายการตรวจสอบ หมายถึง การตรวจสอบ ประเมินผล การ บริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยกำหนด วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล พิจารณากระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน เพื่อ รายงานและเสนอผลการประเมินในภาพรวม มีขอบข่ายดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ ในการ ตรวจสอบและประเมินผลอย่างชัดเจน 2) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบ และ ประเมินผลอย่างชัดเจน 3) มีคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบและ ประเมินผล 4) มีการใช้วิธีการตรวจสอบ ประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุม 5) มีเครื่องมือใน การตรวจสอบ และประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ 6) มีปฏิทินการตรวจสอบ และติดตาม 7) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล ก่อน ระหว่าง หลังการดำเนินการ 8) มีการรวบรวม บันทึก ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ 9) มีการจัดทำสถิติ ข้อมูล และรายงานสรุปผลการดำเนินงาน 10) จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

4. การปรับปรุงและพัฒนา (act : A)

1. ความหมายของการปรับปรุงและพัฒนา

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 39-41) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงว่า หมายถึง การนำผลการตรวจสอบที่เกิดข้อบกพร่อง ไม่ตรงตามเป้าหมาย หรือผลงานที่ไม่ได้ มาตรฐาน มาปรับปรุงแก้ไขตามลักษณะของปัญหาที่ค้นพบ

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542, หน้า 213) ได้กล่าวว่า การที่จะปรับปรุงและ พัฒนา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จะต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และต้องมีจุดมุ่งหมายที่ จะปรับปรุงความมีประสิทธิภาพขององค์การให้ดีกว่าเดิม

วรรัตน์ เขียวไพรี (2542, หน้า 240) ให้ความหมายการปรับปรุงและพัฒนา ว่า เป็นการกำหนดมาตรการ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ไม่เป็นไปตามแผน

ฐาปนา จีนไพศาล (2543, หน้า 10-18) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการปรับปรุงและพัฒนา ว่า เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้า ตลอดจน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน จะต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543, หน้า 328) กล่าวถึง การปรับปรุงคือ การตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผน เมื่อพบว่า มีความผิดพลาดหรือมีข้อบกพร่อง ต้องทำการแก้ไขและปรับปรุง

เยาวกุล เกียรติสุนทร (2543, หน้า 214) ได้กล่าวถึง การปรับปรุงและพัฒนา ว่า เพื่อทำการปรับปรุงและพัฒนา ไปสู่เป้าหมาย และเพื่อความเข้าใจอันดีในการทำงานร่วมกัน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ (2547, หน้า 56) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง การนำผลการตรวจสอบมาแก้ไขและพัฒนาระบบ ซึ่งอาจเจอปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ ของกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ความสำคัญด้านการปรับปรุงและพัฒนา

สุนันทา เลานันทน์ (2542, หน้า 281) กล่าวถึงความสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาว่าการปรับปรุงและพัฒนาเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ตรวจสอบการปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยเปรียบเทียบผลงานที่ปฏิบัติได้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สมศักดิ์ แยมุ่น (2548, หน้า 38) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนา คือ การแก้ไขปัญหาเป็นการดำเนินงานให้เหมาะสมในเรื่องการปฏิบัติตามแผน ซึ่งควรวางแผนหรือจัดทำมาตรฐานในส่วนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ควรมีการปรับปรุงระบบหรือวิธีการทำงานใหม่

จตุพร เถาว์หิรัญ (2548, หน้า 48) กล่าวว่า การปรับปรุงและพัฒนา คือ การนำเอาข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ มาพิจารณาวางแผนหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานและข้อบกพร่องของคณะทำงาน เพื่อให้เกิดมาตรฐานและมีประสิทธิภาพของงานมากยิ่งขึ้นและมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

สรุป ความสำคัญด้านการปรับปรุงและพัฒนา ต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี จากจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยนั้น นอกจากการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งกำหนดไว้ในโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มแล้ว หลักสูตรยังได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงสร้างด้วย โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย คีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคม ทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี จึงจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมโดยมุ่งเน้นให้ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงโดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน การทำงานเป็นกลุ่ม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามลักษณะความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ตามคุณลักษณะของสถานศึกษา และมีการกำกับดูแลอย่างจริงจัง

3. ขอบข่ายด้านการปรับปรุงและพัฒนา

จริงใจ บุญเรืองรอด (2540, หน้า 18-19) กล่าวถึง ขั้นตอนในการปรับปรุง ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานที่ต้องการโดยทั่วไปเกณฑ์มาตรฐานนี้จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับ ผลผลิตทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ กระบวนการทำงาน ทรัพยากร และเวลาที่กำหนด แหล่งสำคัญของเกณฑ์มาตรฐานนี้ก็คือแผนต่างๆ ในการปฏิบัติงานนั่นเอง โดยที่อาจจะมีการอิงเกณฑ์มาตรฐานบางอย่าง เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรมมาตรฐานหลักสูตร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การประเมิน และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน ได้แก่การรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบจากสิ่งที่ปรากฏอยู่จริงตามแผนงานที่วางไว้ อาจจะโดยการสังเกตโดยตรง การสอบถาม การสัมภาษณ์ การศึกษาจากเอกสารรายงานหรือเอกสารอื่นๆ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้จะทำให้ทราบว่าทรัพยากร หรือผลงานของงานด้านใดที่สูงกว่าเกณฑ์ เท่ากับเกณฑ์ หรือต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการควบคุมงาน เมื่อทราบข้อมูลจากการเปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในกรณีที่ผลการเปรียบเทียบพบว่างานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงแผน หรือองค์ประกอบในการทำงานให้สามารถนำไปสู่เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 58-59) กล่าวว่า การปรับปรุง และกาพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ การนำปัญหาหรืออุปสรรค จากการศึกษาข้อมูล มาวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อวางแผนปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และหากประสบความสำเร็จ ก็จะวางแผนปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

สิริยุพา ศกุนตะเสถียร (2545, หน้า 39) กล่าวว่า การปรับปรุง และพัฒนา การบริหารกิจกรรมลูกเสือ ได้แก่ การนำผลจากการสรุปรายงานการจัดกิจกรรมลูกเสือ รวมทั้ง

ปัญหา อุปสรรค มาปรับปรุงแก้ไข กิจกรรมลูกเสือให้ดีขึ้น และถ้าประสบผลสำเร็จ ก็ต้องวางแผนปรับปรุงให้ได้ผลดียิ่งขึ้นเรื่อยๆ

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมโดยมุ่งเน้นให้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงโดยการศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน การทำงานเป็นกลุ่ม และประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามลักษณะความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ตามดุลยพินิจของสถานศึกษา และมีการกำกับดูแลอย่างจริงจัง

ไพรินทร์ สกุลโพธิ์ (2546, หน้า 30) กล่าวว่า การกำกับ นิเทศ และติดตามการปฏิบัติงานเป็นการนำข้อมูลของการดำเนินงาน มาปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ให้เกิดความมั่นใจว่ากิจกรรมดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ตามแผนที่วางไว้ จึงนับได้ว่า การปรับปรุงและพัฒนา เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การวางแผนส่งผลในทางปฏิบัติมุ่งไปสู่จุดหมายอย่างมีคุณภาพ

สรุปได้ว่าการปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง การกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด มีขอบข่าย ดังนี้ 1) มีการวิเคราะห์ผลการประเมิน 2) จัดประชุมสัมมนาบุคลากร 3) จัดหาผู้เชี่ยวชาญสำหรับการจัดและการบริหารการจัดกิจกรรม 4) มีการจัดลำดับความสำคัญของการจัดกิจกรรม 5) บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไข 6) มีการนำผลการประเมินที่ไม่บรรลุเป้าหมาย มาปรับปรุงแก้ไข 7) มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 8) มีการวิจัยประสิทธิภาพการบริหารการจัดกิจกรรม 9) มีการพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรม 10) มีการพัฒนากิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พิเชษฐ์ เจ้ยทองศรี (2540, หน้า 57-58) ได้วิจัยเรื่องการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี และไม่เกิน 10 ปี โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดองค์การและด้านการจัดบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 ตามลำดับโดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติงานบริหารกิจกรรมลูกเสือมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี

วิเชียร รุ่งทวีชัย (2540, หน้า 113 -117) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหาร กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในภาพรวมมีการดำเนินการในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบ กิจกรรมลูกเสือ พบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือใน โรงเรียนที่มีกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือดีเด่นกับโรงเรียนที่ต้องปรับปรุง พบว่ามีความแตกต่างกันทั้งการทดสอบทางสถิติ การสัมภาษณ์ และการสังเกต โรงเรียนที่มีกระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือดีเด่นมีการดำเนินการระดับมากและมากที่สุด และดำเนินการครบทุก กิจกรรม กิจกรรมลูกเสือได้รับการบูรณาการเข้าไปในทุกกิจกรรมที่โรงเรียนจัด สำหรับโรงเรียน ที่ต้องปรับปรุงมีการดำเนินการในระดับปานกลางทุกกระบวนการบริหาร

เอกชัย เรือนคำ (2540, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน พบว่าสภาพการบริหาร กิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอนในด้านการจัดบุคลากร ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการวางแผน ด้านการจัดหน่วยงาน และด้านการประสานงานอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน

ปราณวีร์ วีระภาพธรรมกุล (2540, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องผลจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ พบว่า ด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความ คิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะในเรื่องของผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน วิชาอื่นๆ มากกว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ผู้บังคับบัญชาลูกเสือรับผิดชอบการ เรียนการสอนวิชาอื่นด้วยจึงทำให้จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และ ให้มีการพิจารณาความดีความชอบต่อผลการปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นกรณี พิเศษด้านงบประมาณ ผู้บริหารและครูจะมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยเฉพาะ ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณอื่น เพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี การมีงบประมาณสนับสนุนในการ จัดกิจกรรมการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม ตลอดจนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารและครูจะมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะในเรื่องโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ การจัด กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี อย่างเพียงพอ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัสดุอุปกรณ์ ให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาลูกเสือทุกประเภท ได้มีการ นำไปใช้อย่างสม่าเสมอด้านการจัดการ ผู้บริหารและครูจะมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม ลูกเสือและเนตรนารี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยเฉพาะในเรื่องของ

การวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีร่วมกัน การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามความรู้ ความสามารถและตรงตามประเภทที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ และการประชาสัมพันธ์แก่บุคคลทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครและหน่วยงานทางสังคมศาสตร์ ให้จัดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ เพิ่มมากขึ้นให้มีการประสานงาน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือนำแนวคิด ปรัชญา กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์มาใช้ในโรงเรียนและนำวิธีการฝึกอบรมลูกเสือมาใช้ในงานสังคมสงเคราะห์ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อไป

สมฤทธิ วุฑฒิปรีชา (2541, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การบริหารงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนที่ผ่านการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ จะได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาลูกเสือ เช่น การจัดกิจกรรม การแบ่งหมู่ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การทำงานร่วมกันและวิชาพิเศษได้แก่ จิตกรร นักรปฐมพยาบาล นักกรีฑา นักจักรยาน 2) ปัญหาการสอนลูกเสือได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ ขาดงบประมาณ ครูไม่ชอบแต่งเครื่องแบบลูกเสือ ไม่มีห้องเรียน บุคลากรขาดการฝึกฝน

วัชรินทร์ ศรีบุรินทร์ (2542, หน้า 71-72) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โดยเน้นการจัดองค์กร การวางแผน และการประสานงาน ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินการได้แก่ ด้านบุคลากร การบริหาร งบประมาณ สื่อและวัสดุอุปกรณ์

दनัย แชนริม (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถม ศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ในภาพรวมและรายด้านมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรายงานกิจกรรมลูกเสือ การเรียนการสอนวิชาลูกเสือ การบังคับบัญชาลูกเสือ การเงินลูกเสือและการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหายอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และในโรงเรียนขนาดกลาง โดยภาพรวมจะมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า จะมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยที่โรงเรียนขนาดใหญ่ในภาพรวมจะมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน แต่เมื่อได้พิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือจะมีปัญหายอยู่ในระดับน้อยนอกนั้น มีปัญหายอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน 2) ผู้บริหาร

โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีปัญหาในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่จะมีปัญหาในด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 3) แนวทางแก้ไขปัญหการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ ด้านการเงินลูกเสือ ด้านการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือและด้านการรายงานกิจกรรมลูกเสือตามลำดับ

วิเชียร อู่สารห์ (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่องปัญหาการบริหารงานลูกเสือโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่าครูอาจารย์มีปัญหาการบริหารงานลูกเสือ โรงเรียนภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และไม่แตกต่างกัน

ทองคำ ดอนศรี (2542, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ครูโดยส่วนรวม และจำแนกตามประสบการณ์ในการฝึกอบรมมีการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยรวมและรายด้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศติดตามและด้านการวัดผลประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูที่ผ่านการฝึกอบรมวิชา ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะมีการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากกว่าครูที่ไม่เคยผ่านการอบรม

จุไรรัตน์ จงอ่อน (2543, หน้า 42) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบุรีผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือทั้ง 5 ด้านมี ดังนี้ 1) ด้านวิชาการได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายหัวหน้ากิจกรรมลูกเสือเป็นผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ โดยเน้นการปฏิบัติจริงตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมแยกเป็นระดับชั้น โดยผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้วางแผนเสนอให้ผู้บริหารอนุมัติและส่งเสริมให้ลูกเสือได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลกและเครื่องหมายวิชาพิเศษ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับ การขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนและไม่มีผู้นิเทศติดตามการสอนลูกเสือ 2) ด้านงบประมาณได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ไม่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรม 3) ด้านการปกครอง ได้แก่ การแบ่งการปกครองลูกเสือ ซึ่งได้แบ่งออกเป็นระดับชั้น และ ผู้ที่ทำพิธีเข้าประจำกองคือผู้กำกับลูกเสือ ปัญหาคือครูไม่ชอบแต่งเครื่องแบบลูกเสือทำให้นักเรียนทำตาม 4) ด้านอาคารสถานที่ บางโรงเรียนไม่มีห้องจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ลูกเสือและไม่

ห้องเรียนที่แน่นอน 5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีการเข้าร่วมงานกับชุมชน เพื่อรักษาประเพณีวัฒนธรรมในวันสำคัญต่างๆที่ทางราชการกำหนด

กำแหง ดันสกุล (2543, หน้า 55-56) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมและรายกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมแตกต่างกันโดยโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไปมีปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมมากกว่าโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 500 คน

จร สัตยารักษ์ (2544, หน้า 61) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) การบริหารกิจกรรมลูกเสือทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการดำเนินงานในระดับปานกลาง 2) การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) สถานศึกษาที่ขนาดต่างกันมีการบริหารกิจกรรมลูกเสือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และ 4) ครูผู้สอนวิชาลูกเสือมีความคิดเห็นในการบริหารกิจกรรมลูกเสือแตกต่างจากผู้กำกับกองลูกเสือและผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญเรือน ฉายศิริ (2544, หน้า 68-69) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านก็ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และมีสาเหตุมาจาก ผู้บริหารขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ซึ่งได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การตัดสินใจการประสานงาน การจัดสรรงบประมาณและการจัดทำรายงาน ดังนั้น ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี จึงควรให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารกิจกรรมลูกเสือ โดยที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องมีการเตรียมการวางแผนร่วมกันในการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและ ตรงกับความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย รวมทั้งการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานและความรู้ความสามารถของบุคลากรและสิ่งสำคัญในการบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศ ความร่วมมือร่วมใจประสานสามัคคี ในการจัดกิจกรรมลูกเสือจะต้องปฏิบัติไปตามลำดับขั้นตอนและกระบวนการ

ทางลูกเสือ ซึ่งจะต้องอาศัยงบประมาณในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสิ่งที่จะขาดไม่ได้คือ การควบคุมและการประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารกิจกรรมลูกเสือเป็นไปตามแผนและวัตถุประสงค์

ยงยุทธ ศรีบรรชย์ (2545, หน้า 85-87) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพและแนวทางการบริหารกิจกรรมในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยคือด้านการวางแผนกิจกรรม และประเมินผลกิจกรรม ผลการเปรียบเทียบการบริหารระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชรวิทย์ ศรีนุ้ย (2545, หน้า 68-70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในภาพและรายด้านอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน และค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริงทุกด้าน

สุพร ทองดี (2545, หน้า 53-55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมโดยรวมและรายกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนเพศต่างกันและวุฒิทางลูกเสือแตกต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จินตนา รอดเรืองคุณ (2546, หน้า 93-96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนด้านกิจกรรมแนะแนว ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกบทบาท ด้านกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกบทบาท

ชาญกิจ พฤทษากิจ (2547, หน้า 67-72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารเรียงตามลำดับปัญหาจากคะแนนมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ และด้านงบประมาณ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพศต่างกัน กับมีวุฒิและไม่มีวุฒิทางลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีทัศนะต่อการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แตกต่างกัน ส่วนด้านการประสานงานมีปัญหาน้อย ได้แก่ การประสานงานด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือกับกลุ่มโรงเรียนอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การ

ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นให้เข้าร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน เพราะปัจจุบันโรงเรียนกับชุมชนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นทำให้โรงเรียนได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเกิดความเข้าใจต่อกิจกรรมลูกเสือในทางที่ดี จึงได้รับความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆทั้งในและนอกโรงเรียนเป็นอย่างดี ส่วนการเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่าผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาในภาพรวมมาก ส่วนผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จะมีปัญหาในภาพรวมน้อย

สุมาลี พงษ์ศิริรักษ์ (2547, หน้า 70-74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรม การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปได้ว่าพฤติกรรม การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยรวมของผู้กำกับลูกเสือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือด้านลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านการปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรม ด้านการจูงใจและเสริมแรงทางการเรียน ด้านการมอบหมายงานให้ ปฏิบัติ และด้านการดำเนินการสอนตามลำดับ

อดุลย์ สุขเจริญ (2548, หน้า 62-64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบปัญหาจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการจัดองค์กรที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แคทเธอรัลล์ (Catherall, 1980, p.79-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อทำการประเมินผล ความสามารถในการเลือกวิชาลูกเสือ พบว่า การประเมินผลโปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือของ อเมริกา ระหว่างโครงการนำร่อง 2 ปี ในพื้นที่ 2 แห่งของภาคตะวันตก เพื่อเป็นการกำหนด นโยบายหรือตัดสินใจว่าเด็กชายวัย 14-15 ควรจะได้รับการจูงใจเข้าสู่โปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือ ซึ่งใช้วิธีที่ทำสืบกันมา ผลจากการศึกษา 3 ครั้งในระหว่างโครงการนำร่อง วิชาลูกเสือที่นำมาใช้ ในการจูงใจให้เด็กชายวัย 14-15 ปี ทำให้เด็กสนใจและพอใจวิธีนี้ สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า วิชาลูกเสือไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การรับสมัครใหม่หรือการรักษาจำนวนสมาชิกให้คงอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับ การฝึกอบรม การเร้าความสนใจต่อวิชาลูกเสือมากกว่า

เคลนฟลิค (Klenfield, & Shinkwin, 1983, abstract) ได้เสนอบทวิจัยต่อสมาคมวิจัย ทางการศึกษาของสหรัฐอเมริกา สรุปว่าความรับผิดชอบ การช่วยเหลือสังคม และการบริการ ต่างๆ เป็นแนวทางและพื้นฐานสำคัญในการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จากการสังเกตและสำรวจ หน่วยงานที่รับผิดชอบลูกเสือ 2 กอง พบว่า หน่วยงานที่ช่วยเหลือสังคม มีความรับผิดชอบ

บริการงานดีจะเป็นพื้นฐานในการวางมาตรฐานชีวิตจะประสบผลสำเร็จ แต่ที่สำคัญจะต้องมีการสอนอย่างจริงจัง มีประสบการณ์ และชำนาญในการสอน ไม่ใช่สอนทุกสิ่งทุกอย่างหรือทั้งหมด จะต้องมีการวางแผนและจัดเตรียมโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กำกับกองลูกเสือจะต้องเข้าใจ และสามารถวางแผนจัดโปรแกรมการทำงานได้เป็นอย่างดี สำหรับกลุ่มสมาชิกที่มีความพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ต้องทำความสมัครใจ และตั้งใจจริง มีความรับผิดชอบ ส่วนมากผู้ปกครองและเด็ก ๆ จะชอบกลุ่มนี้เพราะมีจุดมุ่งหมายจะช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

ชานเดอร์ (Shanker, 1989, abstract) ได้เสนอบทวิจัยต่อที่ประชุมคณะกรรมการวัดผลการศึกษา สรุปได้ว่า ปัญหาที่ทำให้การศึกษาของอเมริกันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนต่อระบบการศึกษาไม่ดี จึงควรมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงระบบการวัดผลการศึกษา และเปลี่ยนวิธีการให้คะแนนใหม่ โดยให้สอนเป็นทีมดีกว่าการสอนเป็นรายบุคคล หรือแม้แต่ในอเมริกาก็มีการนำเอาวิธีการสอนวิชาลูกเสือมาใช้ ทำให้ผู้เรียนมีกิจกรรมแตกต่างกัน เช่น มีการมอบหมายงานให้ทำ จัดตารางเรียนให้มีการประเมินผลที่เป็นระบบ คือ ต้องจัดให้มีสัมพันธ์กับวิชาที่เด็กเรียนนั่นเอง

เมอริยอง (Moreillon, 1990, abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลูกเสือให้บริการบทเรียนเพื่อการเรียนรู้หนังสือ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือได้ขยายออกไปในรูปของขบวนการอย่างกว้างขวางทั่วโลก จุดมุ่งหมายของการลูกเสือ การช่วยเหลือในเรื่องสุขภาพ ร่างกาย สติปัญญา สังคม และการพัฒนาจิตใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ สามารถบูรณาการเข้ากับการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ดีอย่างกว้างขวาง เช่น ในอินโดนีเซียใช้กิจกรรมลูกเสือเข้ามาบริหารการจัดการเรียนรู้ของโครงการการเรียนรู้หนังสือ โดยใช้กิจกรรมลูกเสือเข้ามามีบทบาทได้รับการร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดีตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงาน

ราสกอฟ (Raskoff, 1995, abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การทำงานร่วมกันของอาสาสมัครเนตรนารี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาสาสมัครเนตรนารีจัดกิจกรรมได้อย่างมีชีวิตชีวา กระตือรือร้นโดยคำนึงถึงความสำเร็จและการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี และกิจกรรมนั้นจะมีชีวิตชีวา มีความกระตือรือร้นสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ฟังตนเองได้ อีกทั้งยังมีทักษะในการทำกิจกรรมได้อย่างมีแบบแผนด้วยดี รวมทั้งแรงเสริมแรงจูงใจตามวัตถุประสงค์ที่ตนอาสาสมัครจะปฏิบัติได้ดีเหมาะสมกับสถานการณ์

นิวแมน (Newman, 1998, abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกของอเมริกันเชื้อสายเวียดนาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่ เป็นกลุ่ม การตัดสินใจในระบบกลุ่มตามรูปแบบกระบวนการทางลูกเสือทำให้เกิดความเข้าใจ มีอำนาจต่อรอง ทำให้เกิดความสมดุลในการครองชีวิตได้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า กิจกรรมของลูกเสือช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้นและยังเป็นการพัฒนาจิตใจ ฝึกการเป็นผู้นำ การช่วยเหลือสังคม การบำเพ็ญประโยชน์และการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐาน

ของการเจริญเติบโต โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ของการบริหารงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการจัดการบริหาร กิจกรรมลูกเสือให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ที่พบมีอยู่ไม่มาก การวิจัยครั้งนี้ในเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จึงน่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี และสถานศึกษาในจังหวัดอื่นๆ เพื่อให้การบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ในสถานศึกษา มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถที่จะพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ให้ค้ำค่าเกิดประโยชน์สูงสุด กับตัวผู้เรียนเอง สังคม และประเทศชาติ ต่อไป